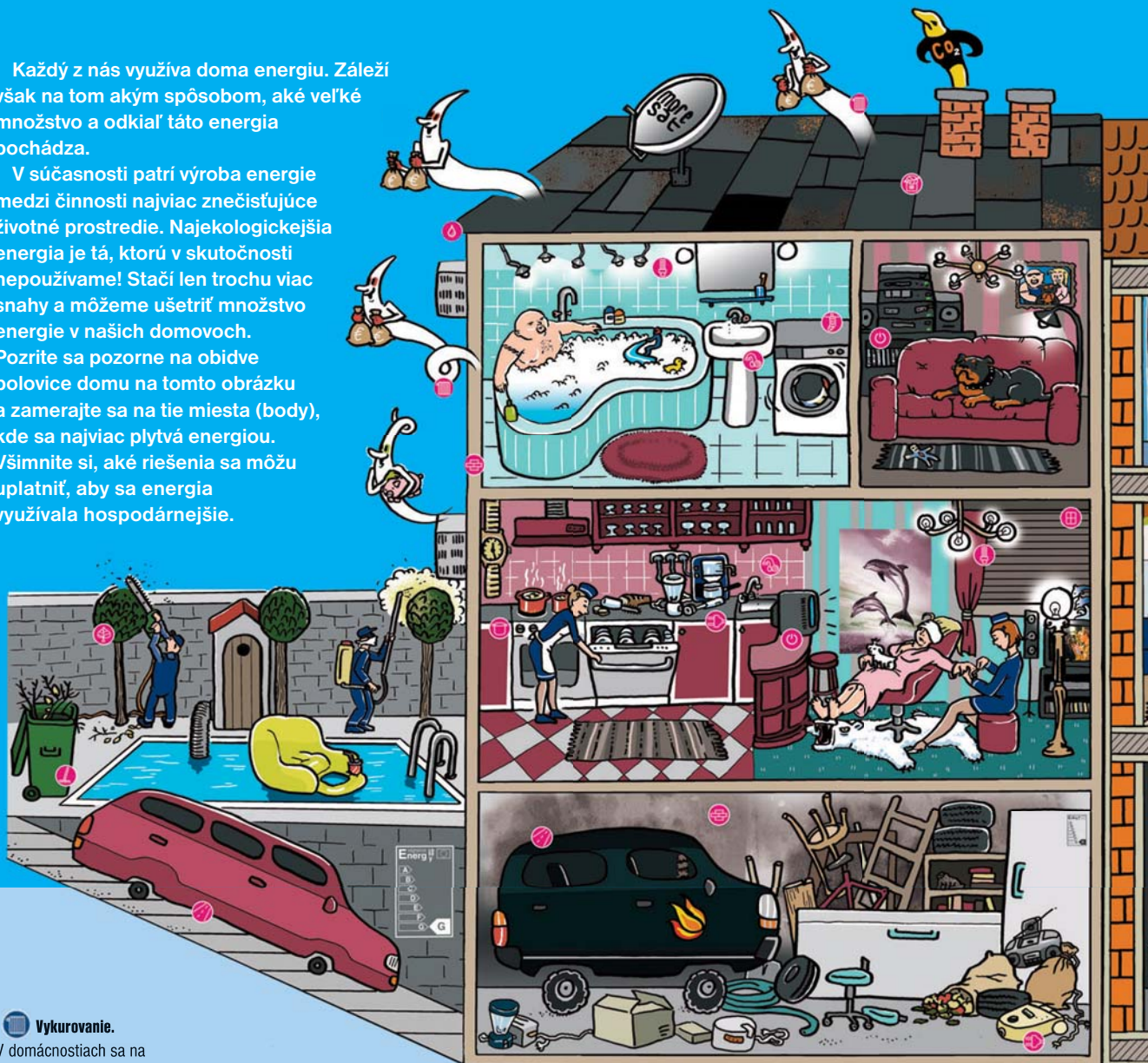

S ENERGIU V DOME

Každý z nás využíva doma energiu. Záleží však na tom akým spôsobom, aké veľké množstvo a odkiaľ táto energia pochádza.

V súčasnosti patrí výroba energie medzi činnosti najviac znečisťujúce životné prostredie. Najekologickejšia energia je tá, ktorú v skutočnosti nepoužívame! Stačí len trochu viac snahy a môžeme ušetriť množstvo energie v našich domovoch. Pozrite sa pozorne na obidve polovice domu na tomto obrázku a zamerajte sa na tie miesta (body), kde sa najviac plytvá energiou. Všimnite si, aké riešenia sa môžu uplatniť, aby sa energia využívala hospodárnejšie.

Vykurovanie.

V domácnostiach sa na vykurovanie využíva 60 – 70 % celkovej energie. Je to oblasť, v ktorej môžeme dosiahnuť najväčšie úspory. Znížením izbovej teploty o 2 °C ušetríme až 10 – 12 % energie. Ideálna teplota v izbe je 21 °C. Ak je nám príliš teplo, zoslabme kúrenie, ak je nám zima, prispôsobme tomu svoje oblečenie!

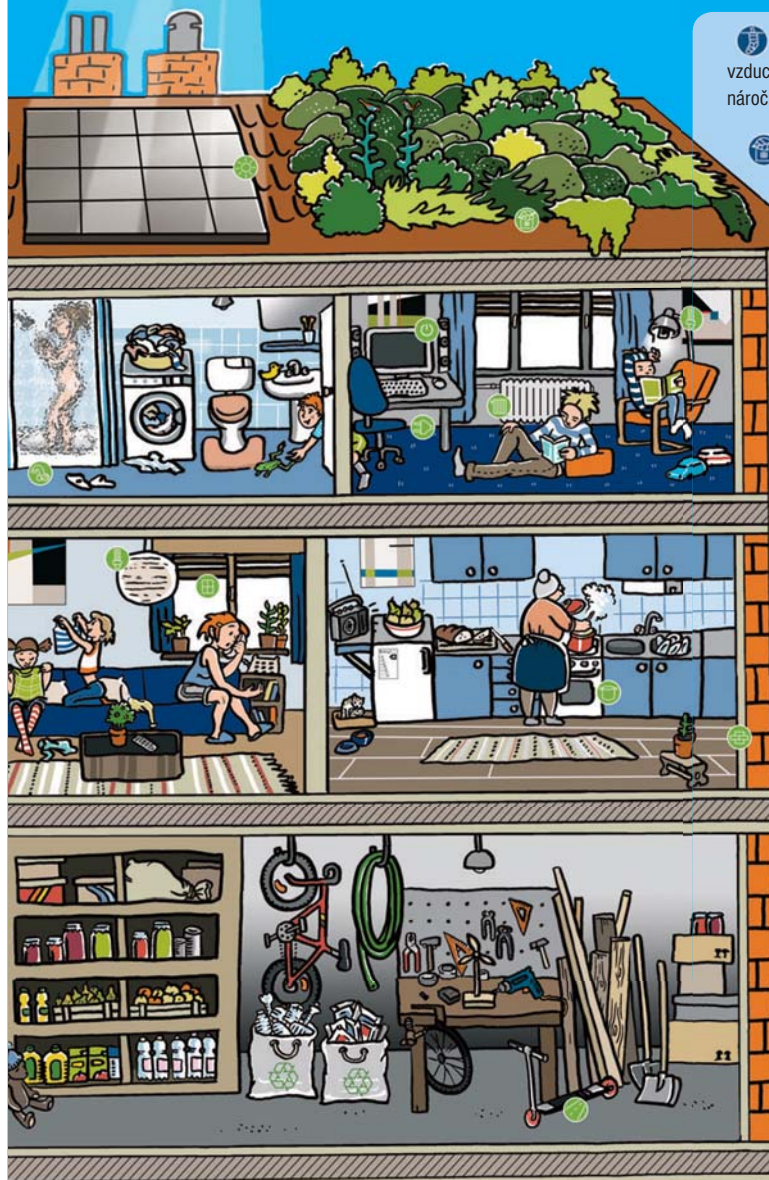
Okná, dvere. Okná a dvere s dvojitým alebo teplo zachytávajúcím, izolačným sklom, pomôžu udržať teplo v miestnosti. V zime sa dostáva množstvo potrebnej energie do domu prostredníctvom slnečných lúčov prenikajúcich cez okná. Po západe slnka stiahnime závesy, okenné rolety a nenechajme tak vzácne teplo unikať.

Osvetlenie. Prírodné svetlo je najzdravším zdrojom, snažme a ho využiť čo najviac. Pri voľbe umelého osvetlenia porozmýšľajme, kedy a prečo ho potrebujeme. Svietenie v miestnostiach, kde sa práve nikto nenachádza, je zbytočným plytvaním energie. Pri čítaní používajme bodové osvetlenie (stolové lampy). Ak potrebujeme svetlo na dlhší čas, použijme úsporné kompaktné žiarivky.

Steny. Tenké, neizolované a nezateplené steny majú veľký podiel na stratách tepla. Dobré zaizolované a zateplené steny v zime udržiavajú teplo a naopak, v lete prispievajú k ochladzovaniu. Hrubé steny nám pomáhajú udržať stálu teplotu v celom dome.

Využívanie vody. Pitná voda patrí medzi to najcennejšie, čo máme. Tým, že ňou nebudeme plytvať, ušetríme súčasne aj energiu. Prostredníctvom vodovodných batérií a splachovacích toaliet nechá bežná rodina mesačne odtiecť 15 až 20 tisíc litrov pitnej vody do kanalizácie. Pri používaní pitnej vody platí zásada – čím rýchlejšie, tým lepšie! Ak sa sprchujeme, použijeme iba tretinu vody, ktorú by sme potrebovali na kúpanie. Práčka naplnená iba do polovice spotrebuje až dvojnásobné množstvo energie potrebnej na vypratí takého množstva prádla. Preto sa oplatí používať iba doplna naloženú práčku. Ak perieme na 60 °C namiesto na 40 °C, spotrebuje o polovicu viac energie.

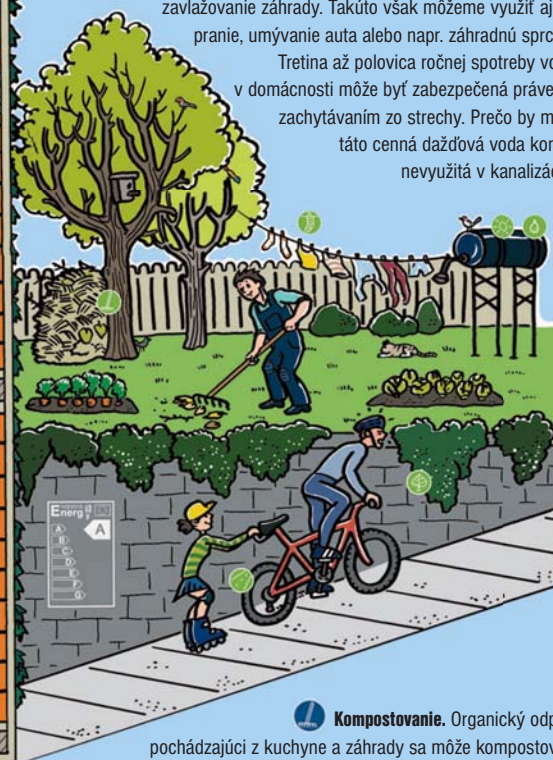
Stand-by. Funkcia stand-by na elektrických prístrojoch rovnako prispieva k zvýšenej spotrebe energie, v priemere o 5 – 15 %. Je to zbytočné plytvanie energiou, ktorá navyše vedie k zvyšovaniu CO₂ a znečisťovaniu životného prostredia. Tak teda, dovidenia stand-by!

Šnúra na bielizeň. Nič nevysuší bielizeň tak dobre ako prirodzené svetlo a vzduch. Najjednoduchším riešením je sušenie šiat na šnúre. Drahé a energeticky náročné sušičky bielizne sú skutočne vo väčšine prípadov nepotrebné.

Živá strecha. V bežnom dome uniká cez strechu jedna tretina tepla. Strecha bez izolácie je skutočná „odsávačka“ energie. Existuje mnoho spôsobov, ako využiť povrch strechy. Môžeme na ňu napríklad vysadiť dreviny, ktoré sú odolnejšie voči suchu. „Živá strecha“ je jednou z najlepších foriem izolácie – v zime udržiava teplo v dome, v lete zabráni zvýšenému prehriatiu povrchu. Týmto spôsobom môžeme zároveň zväčšiť plochu a množstvo zelene v našich domoch.

Zber dažďovej vody. Zachytením dažďovej vody dopadajúcej na strechu získame dostatok vhodnej vody na zavlažovanie záhrady. Takúto však môžeme využiť aj na pranie, umývanie auta alebo napr. záhradnú sprchu. Tretina až polovica ročnej spotreby vody v domácnosti môže byť zabezpečená práve jej zachytávaním zo strechy. Prečo by mala táto cenná dažďová voda končiť nevyužitá v kanalizácii?

Kompostovanie. Organický odpad pochádzajúci z kuchyne a záhrady sa môže kompostovať. Môžeme tak získať vynikajúce hnojivo pre naše rastliny. Prečo by sme mali platiť viac za odvoz odpadu, keď ho môžeme využiť doma?

Elektrické spotrebiče. Skutočne potrebujeme na všetko používať spotrebiče? Ak o tom poviňujeme, môžeme obmedziť ich počet najmä v kuchyni, záhrade a ďalej používať len tie najnevyhnutnejšie. Pokúsme sa vylúčiť nepotrebných „požieračov“ energie zo svojho života. Ušetríme peniaze a zabránime tomu, aby sa po niekoľkých rokoch stal náš domov skladiškom nepotrebných a nechcených spotrebičov. Vedeli ste o tom, že pri výrobe jednej batérie sa spotrebuje viac energie, než batéria vyrobí počas svojej životnosti? Okrem toho, batérie často tvoria nebezpečný odpad. Namiesto používania jednorazových batérií používajme dobijacie. Výrazne tým prispějeme k efektívnejšiemu využívaniu energie a zníženiu produkcie nebezpečného odpadu.

Domáce rastliny. Taktiež rastliny výrazne napomáhajú zvýšeniu energetickej efektívnosti v domácnostiach. Brečtan alebo ďalšie stále zelené rastliny, ktoré ob- rastajú múry domov, ich chránia pred nízkymi teplotami v zime a súčasne udržiavajú chladnými v lete. Blízko rastúce opadavé dreviny poskytujú domom v lete tieň a v zime zabezpečujú dostatočný prísun svetla.

Kuchynia. Niekoľko jednoduchých trikov nám pomôže znížiť spotrebu energie aj pri varení a pečení. Pri varení sa treba uistiť, či je veľkosť hrnca rovnaká ako veľkosť varných platní na sporáku. Ak pri varení použijeme pokrývku, ušetríme čas aj energiu. Neotvárajme zbytočne rúru na pečenie, zamedzíme tak úniku tepla.

Ohrev vody pomocou slnečnej energie. Najjednoduchšia cesta, ako využiť slnečnú energiu, je umiestniť na záhradu čierny sud s vodou a nechať ju zohriať. Dômyselnejším zariadením je už solárny panel upevnený na streche, ktorý je schopný pokryť 60 – 80 % ročnej spotreby teplej vody v domácnosti.

Doprava. Bicykel, kolobežka, korčule – sú zdravé a sú zábavné. V meste je bicykel víťazom! Pomocou bicykla sa dostaneme do cieľa rýchlo a ohľaduplne k okoliťmu prostrediu, nespotrebuje benzín alebo naftu a nezaberíme toľko miesta ako auto. Ak používame bicykel, nezabúdajme na pravidlá cestnej premávky!

